

Kort om Ulandssekretariatet

Ulandssekretariatet blev etableret i 1987 af Danmarks to største hovedorganisationer, LO og FTF. Aktiviteterne koncentrerede sig i starten om solidaritetsarbejde for at fjerne apartheidregimet i Sydafrika og støtte det forbudte LO, COSATU. Gennem den internationale faglige sammenslutning ITUC og de globale fagforeninger støttede vi projekter med arbejderuddannelse.

Ulandssekretariatet er i dag den danske fagbevægelses professionelle udviklingsorganisation med 20 ansatte i Danmark og danske og udenlandske rådgivere over hele verden. Gennem årene er der sket en stadig udvikling af sekretariatet med fokus på at sikre en høj teknisk bistandsindsats, kvalitet og troværdighed i arbejdet, samtidig med at organisationen er fleksibel og klar til nye udfordringer.

Det grundlæggende udgangspunkt for sekretariatet er fagbevægelsens værdigrundlag og det faglige nationale og globale netværk. Ulandssekretariatet arbejder målrettet inden for Anstændigt Arbejde dagsordenen på fire overordnede temaområder:

- Demokrati – social dialog på arbejdsmarkedet
- Arbejdstagerrettigheder
- Fattigdomsbekæmpelse, fordelingspolitik og den uformelle økonomi
- Arbejdsmiljø og hiv/aids

På den måde styrker dansk fagbevægelse kapacitetsopbygning og lobby og fortalervirksomhed hos faglige organisationer i udviklingslandene.

Læs om FN's 2015 Mål på side 13

Læs om Anstændigt Arbejde på side 15

Danske samarbejdspartnere

FAGLIGE ORGANISATIONER

BAT Kartellet

BUPL

CO-Industri

Dansk EL-Forbund

Danmarks Lærerforening

Dansk Metal

Dansk Sygeplejeråd

Finansforbundet

FOA Fag og Arbejde

FTF

HK

LO

Socialpædagogernes Landsforbund

Uddannelsesforbundet

3F

ANDRE

Beskæftigelsesministeriet

Dansk Industri

Håndværksrådet

Kommunernes Landsforening

Forkortelser

ACIW	Association of Construction and Informal Workers of the Philippines
BILS	Bangladesh Institute of Labour Studies
CDT	Confédération Démocratique du Travail
CMTU	Confederation of Mongolian Trade Union
EAC	East African Community
EATUC	East African Trade Union Confederation
ETUF	Egyptian Trade Union Federation
FDT	Fédération Démocratique du Travail, Marokko
GNAT	Ghana National Association of Teachers
GEFONT	General Federation of Nepalese Trade Unions
GDP	Gross Domestic Product
ISACC	Instituto Sindical para Centro America y Caribe
ITUC	International Trade Union Confederation
ILO	International Labour Organisation
KUPRIPUDA	Printing, Publishing, Paper manufacturers & Allied Workers Union

MERCOSUR	El Mercado Común del Sur
NTUC-I	Nepal Trade Union Congress
PSI	Public Services International
PSLINK	Public Services Labour Independent Confederation
RCD	Rassemblement constitutionnel démocratique
SEWA	Self Employed Women's Association
TUDCN	Trade Union Development Cooperation Network
TUICO	Tanzania Union of Industrial and Commercial Workers
TUCA	Trade Union Confederation of the Americas
UNDP	United Nations Development Program
UGTT	Union Générale Tunisienne du Travail
UGTM	Union Générale des Travailleurs du Maroc
USTN	Union of Workers' Trade Unions of Niger
UN	United Nations
SATUCC	Southern African Trade Union Coordination Council
ZATUC	Zanzibar Trade Union Congress

Årsrapport 2010

Udgivet af

Ulandssekretariatet – LO/FTF Council
Vester Voldgade 100, 1552 København V
Telefon: 33737440, telefax: 33737465
Email: info@loftf.dk
www.ulandssekretariatet.dk

Redaktion

Mads Bugge Madsen og
Helle Schøler Kjær

Layout og produktion: Ægir

Forsidefoto

Finn Brasen
Peter Andrews

Omfordeling er afgørende for bekæmpelse af fattigdom

“Man kan ikke omfordele sig til velstand”. Sådan indledes Danidas “Strategisk Ramme for Prioritetsområdet Vækst og Beskæftigelse 2011-2015”. Selv om det vel er en sandhed med modifikationer, så er det rigtigt, når vi taler om fattige lande i syd, at omfordeling ikke kan stå alene. Der skal vækst, innovation og nye job til. Det er nemmere sagt end gjort, men med den strategiske ramme for vækst og beskæftigelse har Danida givet et bud, som for første gang systematisk forholder sig til den private sektor og arbejdsmarkedet som et strategisk element i bistanden. – Det er godt! Ærgerligt er det imidlertid, at regeringen ønsker at beskære bistanden, og ikke vil hæve den til 1% af BNP.

I løbet af 2010 har diskussionen bølget i bistandskredse mellem “vækstfornægterne” der ikke vil se så meget som en eneste bistandskrone givet til at støtte en privat erhvervsvirksomhed, og “jobfanatikerne”, der mener, at løsningen på alle verdens problemer er at skabe job for enhver pris – anstændige eller ej.

Udfordringen for den danske bistand er at bidrage til at skabe sammenhæng mellem på den ene side et dynamisk erhvervsliv, der skal vokse sig stærkt og levere de arbejdspladser, som er nødvendige i udviklingslandene, - og på den anden side at bidrage til at sikre en effektiv offentlig sektor, der kan levere den sundhed og de (erhvervs) uddannelser, som skal give håb til de hundredetusinder af unge, der hvert år ankommer til arbejdsmarkedet. Håb og mulighed for at etablere en familie og et anstændigt liv.

Fokus på den private sektor handler i høj grad om bæredygtighed i bistanden, for på et eller andet tidspunkt skal udviklingslandene selv overtage det fulde økonomiske ansvar for investeringer i uddannelse og sundhed og sociale sikkerhedsnet.

Derfor er man pinedød nødt til også at se på fordelingsmekanismerne, hvad enten det er sociale sikkerhedsnet, uddannelser eller social dialog på arbejdsmarkedet. Et job, som ikke giver en anstændig løn, kan skabe vækst, men ikke for dem, der er med til at skabe væksten. En omfordeling er simpelthen forudsætningen for, at væksten i privatsektoren bidrager til fattigdomsudryddelse.

Derfor er det glædeligt, at den strategiske ramme for vækst og beskæftigelse også klart arbejder inden for ILO’s “Anstændigt Arbejde” dagsorden og nævner social dialog og arbejdsmarkedets parter som vigtige spillere, når arbejdspladserne skal skabes og væksten fordeles.

For udover, at det som bekendt er en menneskeret at have et arbejde, som man kan leve af, så er det også den bedste måde at sikre udvikling, social stabilitet og økonomisk fremgang for de mange, at købekraften spredes. Det skaber i sig selv lokale positive vækstspiraler og sikrer håb og social sammenhængskraft i lokalsamfundene.

Det er de fattige bedst tjent med – og det er vi andre faktisk også!

Mads Bugge Madsen
Sekretariatsleder

Bestyrelsesformand Harald Børsting, LO
Foto: Territorium

Bestyrelsesnæstformand Bente Sorgenfrey, FTB
Foto: Nana Reimers

Afrika

EVA TARBOR

To ugers frisørtræning har givet Sanadatou Moussa og hendes salon et løft.

ANSTÆNDIGT ARBEJDE - SOCIAL SIKKERHED

Den relativt stabile politiske periode, som Afrika var inde i i 2008-09, blev i 2010 igen udfordret. I det sydlige Afrika er situationen i Zimbabwe stadig uafklaret, men alle frygter, at op-takten til et kommende valg bliver meget voldelig. I Vestafrika har situationen i Elfenbenskysten sat den skrøbelige stabilitet under tryk. På den positive side satte oprørene i Tunesien og Ægypten i slutningen af 2010 gang i diskussionerne om fremtiden for de mange lande i Afrika, hvor demokratiet er svagt forankret og uligheden bliver større – selvom økonomien vokser.

Manglende arbejde er fortsat hovedproblemet på det afrikanske arbejdsmarked. De formelle sektorer skrumper, og unge strømmer ud på arbejdsmarkedet uden at kunne få hverken job eller uddannelse. Fagbevægelsen fokuserer derfor i stigende grad på at få skabt Anstændigt Arbejde og en bedre social sikkerhed blandt det store flertal af befolkningen, der arbejder i den uformelle økonomi.

SAMARBEJDET MED PARTNERNE

I Østafrika forventes det, at Syd-Sudan om kort tid bliver det sjette medlem af det østafrikanske fællesmarked EAC. Den regionale faglige sammenslutning EATUC arbejder her bl.a. på at sikre, at folk kan bevare deres pension og andre rettigheder, når de flytter sig på tværs af grænserne.

Samarbejdet med Ulandssekretariatets partnere i Kenya, Tanzania, Uganda og på Zanzibar udvikler sig fortsat positivt. I Kenya har landsorganisationen brugt de regionale netværk af undervisere til at skabe en bred mobilisering til støtte for den nye grundlov, som blandt andet slår fast, at alle har ret til at organisere sig i en fagforening. På Zanzibar har ZATUC gennemført en sammenlægning af forbundene i den offentlige sektor,

og står midt i at samle tre forbund i den private sektor. Det har givet fagbevægelsen større anerkendelse og indflydelse.

Lærerne i Kenya, Tanzania og Zanzibar fortsætter med at styrke uddannelsen af lokale tillidsfolk i et tæt samarbejde med Danmarks Lærerforening. Lærerne i Tanzania har i løbet af 2010 været i en konflikt med regeringen, hvor de markerede en stærk faglig profil og fik en række forbedringer af løn- og arbejdsvilkår.

Samarbejdet med de to industriforbund TUICO i Tanzania og KUPRIPUPA i Kenya er ved at løbe ud. TUICO har opnået så gode resultater med sikkerhedsarbejdet, at det også fremover vil indgå i det regionale samarbejde.

Vestafrika: Det nye program med landsorganisationer og førskolelærerne i Benin, Ghana, Niger, Sierra Leone og Togo er kommet godt fra start. Der er et godt samarbejde om en række test-kurser for arbejdere i den uformelle økonomi, hvor både Uddannelsesforbundet og Håndværksrådet indgår som rådgivere.

Der er også opnået gode resultater med en systematisk lobby for at forbedre de sociale sikringsordninger. Inspirationen kommer fra Ghana, men både i Benin og Sierra Leone har fagbevægelsen haft stor gennemslagskraft. Arbejdet sker i samarbejde med ITUC-Afrika, som har sit hovedkvarter i Lomé, hvor Ulandssekretariatets nye kontor for Vestafrika også er placeret. Gennem kontoret har Ulandssekretariatet været i stand til også at støtte et samarbejde om ældrepleje mellem FOA og et lille center i Ghana.

På førskoleområdet er GNAT i Ghana i et samarbejde med BUPL ved at udvikle det regionale arbejde. BUPL har fået få en bevilling til Nigeria gennem Projektrådgivningen, og nigerianerne kommer derfor til at indgå i det regionale samarbejde med en større vægt.

RESPEKT FOR KVINDER I FRISØRFAGET

Den 36-årige højgravide Sanadatou Moussa viser stolt sin nye frisørsalon frem. Den er stor, velindrettet og ren. Sanadatou har deltaget i et to-ugers træningsforløb, som var arrangeret af landsorganisationen USTN i Niger i samarbejde med det lokale træningscenter. Ud over frisørtræning fik de også viden om, hvordan man udvikler sin forretning, marketing, regnskaber og kundeservice, omgang med kemikalier og arbejdstagerrettigheder.

Sana har aldrig gået i skole og har aldrig lært at læse eller skrive. Alligevel fik kurset stor betydning for hende, fordi det var tilrettelagt, så alle kunne følge med, og der blev uddelt materialer med letforståelige tegninger.

Kurset var samtidig med til at skabe mere respekt om frisørfaget og kvindernes arbejde i Niger. Sana sidder i ledelsen af frisørforbundet og er stolt over, at de kan være med til at give de kvindelige frisører et større selvværd.

Hele forløbet blev gennemført som led i Ulandssekretariatets samarbejde med fagbevægelsen i fem lande i Vestafrika. Millioner af arbejdere og små erhvervsdrivende er beskæftiget i den uformelle økonomi, og projektet giver fagbevægelsen mulighed for at vise, at selv korte erhvervsuddannelseskurser kan være effektive og bør indgå i regeringernes uddannelsesplaner.

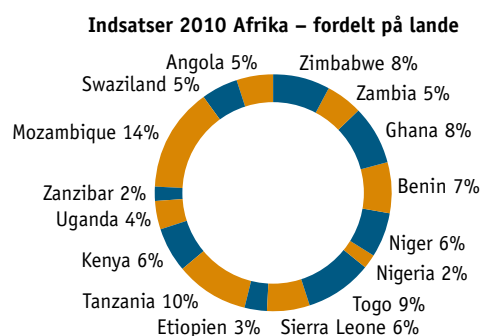
Det sydlige Afrika: Den regionale faglige organisation SATUCC ser ud til at være inde i en positiv udvikling. Ulandssekretariatet understøtter organisationens kapacitet til at koordinere og formidle erfaringer blandt de 16 affilierede landsorganisationer.

I Zimbabwe forsøger regeringspartiet systematisk at provokere de fagligt aktive frem mod et muligt valg i slutningen af 2011 – eller begyndelsen af 2012. Swaziland er reelt bankerot, men den enevældige konge hænger stadig ved magten og har ikke slækket sit greb om de fagligt aktive og andre i opposition. I Zambia har fagbevægelsen meget vanskelige vilkår. Regeringen har blandt andet dekretet, at alle valgte højst må være 55 år, hvilket gennemtvinger en stor udskiftning blandt de faglige ledere.

I Mozambique mistede landsorganisationen meget af sin opbakning i befolkningen, da den blev opfattet som passiv omkring urolighederne i Maputo i efteråret 2010. Den opruster derfor

med dokumentation, forhandling, arbejdsret m.m. Indenfor det offentlige tyder meget på, at fagforeningen efter mange år kan forvente en officiel anerkendelse fra regeringen.

I Angola er programmet ved at blive afsluttet, da gennemsnitsindkomsten i landet overstiger de grænser, som berettiger landet til dansk udviklingsbistand.

Asien

EN PROBLEMFYLDT REGION I FREMGANG MEN...

Asien er på ret kurs i kampen imod fattigdom. Ifølge en ny rapport fra UNDP og den Asiatiske Udviklingsbank om FN's 2015 Mål er antallet af fattige mennesker i Asien faldet fra halvdanden til lige godt en milliard fra 1990 til 2005. Den økonomiske udvikling blev dog sat en del tilbage under den globale krise, der betød at yderligere 21 millioner endte under fattigdomsgrænsen på cirka syv danske kroner om dagen. Det svarer stort set til det samlede indbyggertal i Australien. Rapporten konkluderer i en sammenligning med Afrika og Latin Amerika at:

”På trods af fremgangen er Asien og Stillehavsregionen fortsat hjemsted for langt det største antal (mere end 50 %) af mennesker, der lever uden sanitet, den største andel af undervægtige børn under 5 år, af mennesker med tuberkulose, af antallet af fattige samt landbefolkning uden adgang til rent vand”.

Den fortsatte globale økonomiske ustabilitet sætter indfrielsen af 2015-målene i Asien under pres. Derfor er det vigtigt at fastholde *Anstændigt Arbejde* dagsordenen som et af delmålene til udryddelse af ekstrem sult og fattigdom.

SAMARBEJDET MED PARTNERNE

”Støtte til Anstændigt Arbejde i Asien” løber frem til 2015. Programmet støtter blandt andet ITUC-AP's analyser af implementeringen af Anstændigt Arbejde Dagsordenen i de nationale arbejdsmarkedslovgivninger i Cambodja, Nepal, Bangladesh, Indonesien, Thailand og Pakistan. Erfaringer er viderebragt til blandt andet den Asiatiske Udviklingsbank og Verdensbanken.

I Nepal har partnerne i landsorganisationerne NTUC-I og GEFONT udviklet politikpapirer om deres krav til social sikker-

hed og arbejdstilsynsordninger, som skal diskuteres med regering og arbejdsgivere. De har i samarbejde med den Nepalesiske arbejdsgiverforening gennemført et pilotforsøg med oprettelse af fælles sikkerhedsudvalg på 40 virksomheder. Derudover fokuserer fagbevægelsen på at forbedre vilkårene for landarbejdere i den uformelle økonomi blandt andet gennem udvikling af retshjælpsordninger for landarbejdere og gennem kampagne for opfyldelsen af en minimumsløn og for inddragelsen af arbejderne i de kommende arbejdsmarkedslove.

I Bangladesh har den nye regering lovet, at alle ILO's kernekonventioner vil blive indført i arbejdsmarkedslovene, så det bliver lettere at danne fagforeninger og forhandle overenskomst. Arbejdsmarkedsinstituttet BILS og Ulandssekretariatet hjælper fagbevægelsen gennem forskning, uddannelse og lobby- og fortalervirksomhed. BILS får også støtte til fagbevægelsens kampanjer for en mindsteløn inden for bygge- og metalindustrien. I Cambodja er tekstilindustrien landets største og beskæftiger mere end 300.000 arbejdere, der lever og arbejder under usle vilkår. Ulandsekretariatet har blandt andet støttet de lokale faglige organisationer i udarbejdelsen af en standard overenskomst, som netop er underskrevet af forbundene i tekstilindustrien og har fået tilslutning fra ILO.

I Filippinerne er fagforeningen for offentligt ansatte PSLINK i gang med at analysere den offentlige sektor. Analysen er fagbevægelsens bidrag til en national regeringsplan om en opgradering af den offentlige sektor og dens servicekvalitet. PSLINK har også været involveret i at lave et lovforslag om ”offentlighed i forvaltningen” som den nyvalgte præsident Aquino

Børnene får penge for at gå i skole, så de kan bidrage til familiens overlevelse.

EMMA BRANSEN

BØRNEARBEJDERE PÅ SKOLEBÆNKEN

Fem millioner børn og unge mellem fem og 14 år arbejder hver dag i Bangladesh. Men på to skoler i Dhakas industriområder, som Ulandssekretariatet støtter, sidder unge drenge og piger dagligt på skolebænken.

De kommer fra fattige familier, der typisk er flyttet fra deres landsby til slummen i Dhaka i håb om at finde arbejde og mad på bordet. Da de unges familier er meget fattige, er de unge nødt til at arbejde for at bidrage til familiens indtægt. De hjælper for eksempel til i en butik, fejer og rydder

af bordene på en restaurant, sælger ting på gaden, samler og sælger affald, putter tændstikker i tændstikæsker eller bærer vare på det lokale marked. De har ofte meget lange arbejdsdage og meget lav løn.

Mange børn og unge får kun mad for deres arbejde og ingen penge. Nogle job er decideret farlige. Kun de færreste børn og unge ved, at de kan blive syge af de sår og rifter, som de får på hænder og fødder af at gå på bare tær i affaldsdynger og samle affald uden handsker.

Egentlig er det gratis at gå i skole i Bangladesh, men både skoleuniform, transport og bøger koster penge. For at give de unge bedre mulighed for at passe deres skole får de et mindre pengebeløb som betaling for timerne på skolebænken. På den måde kan de unge både gå i skole og få uddannelse samtidig med at de bidrager til familiens aftensmad. Skoleforløbet varer 12 måneder.

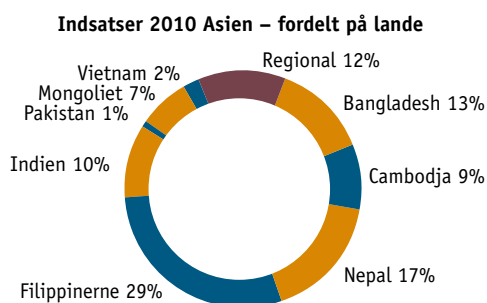
netop har meddelt er et forslag på hans prioritetsliste. PSLINK arbejder sammen med landets sundhedsministerium og undervisningsministerium på at danne samarbejdsudvalg på arbejdspladserne. Fra Danmark deltager Kommunernes Landsforening, Danske Regioner, Dansk Sygeplejeråd og FTF med inspiration fra den danske virkelighed.

Bygningsarbejderfagforeningen i Filippinerne ACIW modtager støtte til organisering af de mange bygningsarbejdere, der på grund af landets mangelfulde lovgivning er berøvet fundamentale faglige rettigheder. Mere end 7000 bygningsarbejdere er via ACIW's aktiviteter nu omfattet af sociale sikkerhedsordninger, og omkring 1000 bygningsarbejdere har fået en erhvervsfaglig grunduddannelse inden for murerfaget, VVS etc. ACIW er aktiv bag en bred alliance af organisationer, der kæmper for en national lov vedrørende arbejdsforhold og rettigheder i den uformelle økonomi.

I Indien fortsætter arbejdet med at hjælpe SEWA med at støtte kvinder i den uformelle økonomi. Organisationen er nu vokset til at have mere end 1,3 millioner medlemmer, og det gør det muligt at spille en større politisk rolle både i Indien og inter-

nationalt. SEWA's Generalsekretær blev således valgt som vice-præsident på ITUC's kongres i 2010. SEWA's erfaringer kan også bruges af andre af Ulandssekretariatets partnere i Asien.

I Mongoliet arbejder vores partner CMTU fortsat med at sikre arbejdstagerrettighederne for den mongolske arbejder primært gennem juridisk rådgivning og dannelse af et netværk af treparts arbejdsklageinstanser på nationalt, regionalt, og kommunalt niveau.

Den fjerde slange er gud over himmel og jord. De indianske kvinder lærer gennem deres eget billedsprog at beskytte sig selv og deres rettigheder.

Latinamerika

POLITIK, ØKONOMI OG ARBEJDSMARKED

2010 blev året, hvor vi i medierne hørte om jordskælv i Haiti, minearbejdere i Chile, narkokriminalitet i Mexico og præsidentvalg i Brasilien. Det var også året, hvor det danske Udenrigsministerium besluttede at udfase den bilaterale bistand til Bolivia og Nicaragua. Det står fortsat slemt til på netop disse områder i regionen. I 2010 blev 16 regeringskritiske journalister dræbt i Honduras, og i Guatemala blev mere end 300 menneskerettighedsforkæmpere overfaldet og otte dræbt. Fire af de dræbte var faglige ledere i sundhedssektoren.

Latinamerika har som region i klart sig godt igennem den globale økonomiske krise. 2010 viser positive vækstrater over hele regionen. Højest i Sydamerika, med en rekordvækst på mere end 9,5% i Paraguay. De laveste vækstrater i partnerlandene var på cirka 2,5% i Honduras og Guatemala - mens de to lande med laveste GDP pr. indbygger, Bolivia og Nicaragua, opnåede vækstrater som lå over 3%. I forhold til FN's 2015-mål går det generelt godt i Latinamerika. Især i de store lande Brasilien og Mexico, mens der er lang vej igen for de mindre lande, som Ulandssekretariatet arbejder i. Mere end halvdelen af befolkningerne lever her fortsat i fattigdom.

EU og Mellemerika fik underskrevet EU's første Associeringsaftale i Latinamerika i maj efter års forhandlinger – og EU fik genoptaget forhandlingsprocessen med landene i det sydamerikanske fællesmarked, MERCOSUR. Ved siden af aftaler om handel og poli-

tisk dialog indeholder associeringsaftalen også en rammeaftale om bistand. Trods fælles lobbyarbejde og fortalervirksomhed, lykkedes det ikke fagbevægelsen at sætte afgørende fingeraftryk på aftalen.

Da ILO afholdt sit 17. regionale møde i december, lykkedes det for første gang fagbevægelsen at stå samlet med fælles krav og løfter om at arbejde for, at ILOs kernekonventioner overholdes. I en midtvejsstatus for de sidste ti år oplyser vores partnere, at kravet om Anstændigt Arbejde i stigende grad er overskriften for den faglige kamp i regionen. Desuden var de tre parter i ILO enige om, at der fortsat er behov for at konsolidere demokratiet og reducere ulighederne i regionen – og at dette ikke opnås ved økonomisk vækst alene.

UDVIKLING I PROGRAM- OG PROJEKTSAMARBEJDET MED PARTNERNE

I første halvår af 2010 afsluttede Ulandssekretariatet en programfase i Mellemerika. Midt på året startede et nyt program, som er udvidet til at omfatte otte partnersamarbejder i fem lande. Der er kommet to nye partnerlande til i Sydamerika og et direkte samarbejde med ITUCs regionale organisation for de amerikanske kontinenter, TUCA. FN's 2015 mål og ILOs prioriteter om Anstændigt Arbejde og God Regeringsførelse er den fælles referenceramme.

Politisk polarisering og social konflikt har i årets løb haft afsmittende effekt på fagbevægelsens evne til at samarbejde.

DEN FJEREDE SLANGE TALER OM FAGLIGE RETTIGHEDER

Hvis du er kvinde, ung og har indianske aner, er din risiko meget stor for at ende som marginaliseret og diskrimineret på arbejdsmarkedet i Guatemala.

I byen Comalapa i højlandet arbejder en del af kvinderne i brombærmarkerne. De sorterer bærrerne, der sendes til det amerikanske marked.

For at finde ud af, hvordan man kan inddrage kvinderne afholdt fagbevægelsen i samarbejde med Ulandssekretariatet fire workshops. Specielt den stærke, indianske identitet og troen på en særegen maya

kosmvision med et stærkt billedunivers satte sit præg på kommunikationen. Der blev bogstaveligt talt forsøgt at bygge bro mellem den fjerde slange Quetzalcoatl, som er gud over jord og himmel, og de behov for beskyttelse af arbejdstagerne, som fagbevægelsen forsøger at være garant for på arbejdsmarkedet.

ILO-konventioner blev sat i relation til maya kvindernes egen virkelighed. Maya indianerne ser sig selv som en del af naturen, og den fjerde slange er symbolet på det. Fra respekt for naturen gik snakken til respekt mellem mennesker, - og til rettigheder.

Kvinderne i Comalapa får mindre i løn end mændene; de bliver fyret ved barsel, og de har ofte ikke kontrakt på deres ansættelse. ILO konvention 169 til beskyttelse af indfødte folks rettigheder blev koblet sammen med retten til organisationsfrihed og kollektive overenskomster. En kvindelig, lokal kunstmaler agerede grafisk forbindelsesled under flere øvelser. Dermed fik de faglige organisationer en masse ny viden og inspiration til brug for et EU projekt, der netop skal inddrage de marginaliserede grupper.

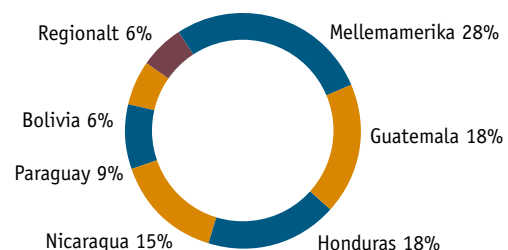
Alle partnere anerkender dog, at de må stå sammen for at få forbedret vilkårene for arbejdstagerne. Især fordi organiseringsgraden svinger mellem 2,5% i Guatemala og 16% i Honduras. Inddragelsen af TUCA understøtte samarbejdet. I 2010 formåede TUCA blandt andet at få fagbevægelsen i flere lande til at stille krav om bedre social sikkerhed nationalt. Sundhedssektorprojektet via den internationale organisation for offentligt ansatte PSI og det mellemamerikanske faglige institut ISACC faciliteter studier, erfaringsudveksling og lobby- og fortalervirksomhed om arbejdsmarkedet i Mellemamerika. I 2010 var der fokus på fagbevægelsens organisationsudvikling og konsekvenserne af privatisering af basale sundhedsydelser og reformer af arbejdsmarkedslovgivningen. ISACC instituttet har hjulpet med at samle to af tre fagpolitiske netværk i Mellemamerika.

I **Guatemala** er der stor efterspørgsel på uddannelse og information blandt medlemmerne i det fælles uddannelsescener, Partneren opbygger netværk af juridiske rådgivere, kvindelige tillidsfolk, og unge på arbejdsmarkedet. I **Nicaragua** er aktiviteterne blevet fokuseret mod opbygningen af tre nyere forbund, to i privatsektoren og et i den uformelle økonomi. Fagforeninger i agroindustrien har allerede nu forhandlet kollektive overenskomster. I **Honduras** er støtten til lokale faglige afdelinger afgørende for civilsamfundets deltagelse i den of-

fentlige debat om lokaludvikling. I to nye samarbejder i **Bolivia** og **Paraguay** var der i 2010 fokus på at øge det gensidige kendskab og at afpudse projektplanerne om Anstændigt Arbejde, social dialog og god regeringsførelse sammen med internationale sektororganisationer. Partneren i Paraguay er en enkelt landsorganisation, som også har forberedt studier af en kommende arbejdsmarkedsreform og de sociale sikkerhedssystemer i landet.

Ulandssekretariatet fik i november 2010 godkendt et EU projekt for ikke-statslige aktører i Guatemala. Det skal inddrage marginaliserede grupper i lokaludviklingen. I Guatemala, Bolivia og Paraguay inddrager partnerne konventionen om indfødte folks rettigheder som en del af den samlede kamp for arbejdstagerrettigheder og Anstændigt Arbejde.

Indsatser 2010 Latin Amerika – fordelt på lande

Den Arabiske Verden

Med start i december 2010 bølgede en udvikling af folkelige oprør, demonstrationer og krav om reformer ind over dele af den arabiske verden i en grad aldrig før set i denne verdensdel. Opstanden startede i Tunesien og bredte sig siden til en stribe af lande i Nordafrika og Mellemøsten. Mest opsigtsvækkende var præsident Ben Ali's afgang i Tunesien og tilsvarende præsident Hosni Mubaraks fald som leder i Egypten. Oprørene ses som kulminationen på en længe voksende utilfredshed med den stigende ungdomsarbejdsløshed, fattigdom, store forskelle mellem rig og fattig i samfundene, og en mere og mere presset økonomisk situation forværret af den verdensomspændende økonomiske krise.

I Marokko har begivenhederne ikke haft den store gennemslagskraft. Det skyldes uden tvivl Marokkos særlige situation, hvor kongen igennem de senere år har gennemført en forsigtig liberalisering. Blandt andet har han tilladt valg – uden dog at indføre parlamentarisme – og indført en mere progressiv social- og arbejdsmarkedslovgivning. Man kan sige, at der i Marokko eksisterer sikkerhedsventiler, som indtil nu har fungeret til at lukke så megen damp ud af den eksisterende utilfredshed, at det ikke er kommet til alvorlige udfordringer for styret. Der har dog været protester i landet i forbindelse med den regionale opstand, heriblandt '20. februar bevægelsen' som under hovedsageligt fredelige demonstrationer fremsatte krav om jobs og demokratiske reformer generelt.

SAMARBEJDET MED PARTNERNE

Herhjemme blev Det Arabiske Initiativ i forbindelse med finanslovsforhandlingerne i november 2010 omdøbt til Partnerskab for Dialog og Reform. Bag navneskiftet lå en delvis omlægning af programmet til i højere grad at udgøre et fælles arabisk-israelsk initiativ. Ulandssekretariatets aktiviteter vil dog ikke blive påvirket af ændringerne.

Trepartsprojektet i Marokko startede i 2006 med Ulandssekretariatets støtte. Det er nu gået ind i den afsluttende fase og forventes afsluttet i marts 2012. I efteråret 2011 gennemføres en kampagne om trepartsprojektet, hvor erfaringerne med at etablere samarbejde mellem arbejdsgivere, arbejdstagere og arbejdsinspektører på arbejdspladserne udbredes til fire regioner.

I efteråret 2010 startede vi i Marokko et samarbejde med de tre fagforeninger CDT, FDT og UGTM. De afholder hver ni uddannelsesseminarer i social dialog og forhandling for fagforeningsrepræsentanter i regionerne. To af organisationerne gik straks i gang med udførelsen af seminarerne, mens den tredje blev forsinket på grund af en national kongres i november. Samarbejdet med de tre organisationer fungerer godt, og der er begejstring for aktiviteterne og gensidig interesse i at forsætte samarbejdet efter projektets afslutning.

NASER NOUR/ITUC

I Tunesien blev arbejdere ved med at gå på gaden for at få det gamle regeringsparti RCD sat helt uden for indflydelse. Partiet er nu opløst.

FAGBEVÆGELSEN I FRONT FOR DEMOKRATI

Fagbevægelsen spillede en meget afgørende rolle i protesterne i Tunesien. Tunesiske arbejdere deltog fra starten i oprøret, og mange steder fulgte de lokale fagforeninger deres medlemmers initiativ og lagde organisation og mandskab til. Selvom man ikke kan hævde, at fagforeningerne var initiativtagerne til revolutionen, er der ikke nogen tvivl om, at dens hurtige opslutning omkring oprøret, gav det institutionel

substans. Også i Egypten gik titusinder af arbejdere i både den offentlige og private sektor i strejke op til Mubaraks afgang, og strejkerne fortsatte efterfølgende. I begge lande har dele af ledelsen i de to faglige landsorganisationer UGTT og ETUF haft tætte forbindelser til de væltede diktatorer. Oprøret har derfor også startet reformprocesser internt i organisationerne. I Egypten er der blevet dannet en række

uafhængige fagforeninger, som nu står med et stort behov for hjælp til at opbygge deres organisationer.

I Golfstaterne har opstanden bredt sig til især Bahrain, Oman og Yemen og ført til voldelige sammenstød imellem magthavere og demonstranter.

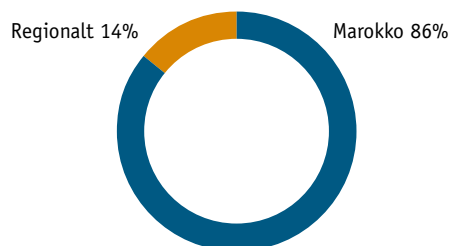
Ikke mindst derfor er det glædeligt, at Ulandssekretariatet fik en ny bevilling til aktiviteter i den arabiske verden godkendt i december 2010. Programbevillingen indeholder to spor. Det ene er en netop fastholdelse af et direkte samarbejde med vores marokkanske partnere CDT, FDT og UGTM. Dette vil fokusere på at forøge og konsolidere kapaciteten af de marokkanske faglige organisationer til at deltage i en konstruktiv social dialog med arbejdsgivere og stat og og derved understøtte de igangværende arbejdsmarkedsreformprocesser.

Den anden del af projektbevillingen skal bruges til at forbedre forholdene for asiatiske migrantarbejdere i Golfstaterne. Migrantarbejdere udgør 70-90 % af arbejdsstyrken i Golflandene. De bliver oftest behandlet uanstændigt, især fordi deres lovlige ophold er direkte forbundet til deres arbejdsgiver, og det efterlader dem magtesløse over for dårlige arbejdsvilkår. De er også stærkt underrepræsenteret i de eksisterende fagbevægelser. Aktiviteterne skal støtte fagbevægelserne i Bahrain og Kuwait og i udvalgte asiatiske lande i at samarbejde om at støtte reformer, der skal beskytte migrantarbejderne i de to

Golfstater. Den kritiske situation i Bahrain, som bliver observeret tæt, forventes dog at have indflydelse på udførelsen af de planlagte aktiviteter.

På grund af den ændrede politiske situation i Nordafrika forventes det desuden, at Ulandssekretariatet i 2011 vil gå i gang med nye aktiviteter i Tunesien og Egypten, med det primære fokus at støtte reformprocesserne i landenes fagbevægelser.

Indsatser 2010 Det arabiske initiativ – fordelt på lande

Oplysning 2010

Sangeren Tao Aves i front for det Filippinske Vigo-band i Pumpehuset i København.

Cirka 200.000 mennesker blev eksponeret for vores oplysningskampagne 'Anstændigt Arbejde', og det gjorde 2010 til et rigtig 'kampagne-år' for Ulandssekretariatet.

Kampagnen blev skudt i gang i februar med kunststillingen Crossover i Brøndsalen, hvor i alt 1.500 interesserede kiggede forbi Frederiksberg. I forbindelse med Brøndsalens udstilling arrangerede Ulandssekretariatet tre fyraftensarrangementer, som først bød på kunststilling og debat om fagbevægelsens udfordringer i Filippinerne og derefter på asiatisk mad og musik. Crossover blev efterfølgende vist rundt om i det ganske danske land - både som mobil og rejsende udstilling.

Den rejsende udstilling hang på væggene i tre forbundshuse, hvor omkring 1.200 ansatte hos DLF, BUPL og FTF fik fornøjelsen heraf. Crossover besøgte også syv erhvervsskoler for små 6.000 elever, som så udstillingen i deres kantiner og på gangene og derigennem fik en forståelse for unges fremtidsmuligheder i Asien.

Den mobile udstilling kørte i LOs store, røde lastbil rundt i 15 jyske og sjællandske byer. Overalt, hvor lastbilen gjorde holdt, tiltrak den nysgerrige tilskuere og blev således set af omkring 6.000 personer, som både fik sig en kunstoplevelse og en indsigt i fagbevægelsens arbejde.

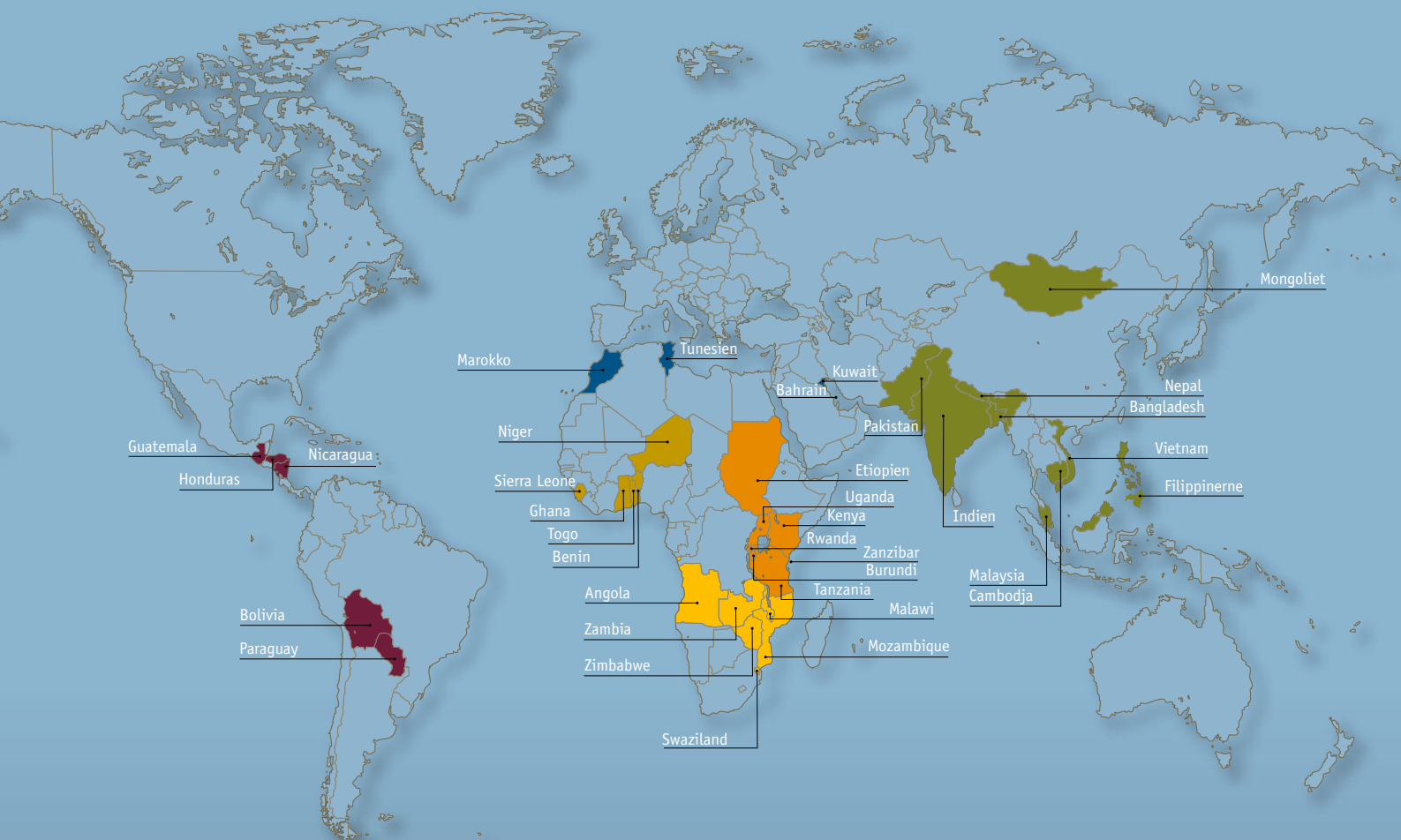
Sidst med ikke mindst besøgte det filippinske Vigo-Band Danmark i forbindelse med vores kampagne. Bandet turnerede

først rundt til otte pædagoguddannelsessteder i landet, for derefter at give afslutningskoncert i Pumpehuset. Her kom der omkring 250 besøgende til filippinsk musik, dans og en snak om Ulandssekretariatets arbejde i Filippinerne samt Asiens udfordringer og muligheder.

Kampagnen var ikke den eneste måde, hvorpå Ulandssekretariatet blev set rundt om i landet. Vi besøgte også fem kongresser (DSR, DLF, BUPL, Socialpædagogerne og Dansk EL-Forbund) og Finansforbundets landsmøde. Her fik vi fortalt medlemmer om fagforeningernes betydning i ind- og udland og Ulandssekretariatets rolle i denne proces.

Ulandssekretariatet.dk er stadig vores hovedplatform for kommunikation, hvor vi løbende informerer læserne om vores internationale arbejde, samarbejdslande og arbejdsmarkedet verden over. Hjemmesiden har et årsbasis et besøgstal på 46.000 brugere - et tal, som et støt stigende både på grund af vores kampagne og muligheden for at bestille gratis dokumentarfilm. En service, som fortsat er en efterspurgt vare, og i 2010 har vi sendt ca. 500 film ud til private, skoler, biblioteker, erhvervsskoler og fagforeninger. Endelig sender vi vores nyhedsbreve ud til en samlet målgruppe på 400 modtagere, som består af både private, fagforeningsmedlemmer, bistandskyndige og andre interesserede i udviklingsarbejde og dermed Ulandssekretariatet.

Ulandssekretariatets globale arbejde

- Østafrika:** Burundi, Etiopien, Kenya, Rwanda, Tanzania, Uganda og Zanzibar
- Vestafrika:** Benin, Ghana, Niger, Sierra Leone og Togo
- Sydlige Afrika:** Malawi, Mozambique, Swaziland, Zambia, Zimbabwe og Angola
- Den Arabiske Verden:** Bahrain, Kuwait, Marokko og Tunesien
- Asien:** Bangladesh, Cambodja, Filippinerne, Indien, Malaysia, Mongoliet, Nepal, Pakistan og Vietnam
- Mellemamerika:** Bolivia, Guatemala, Honduras, Honduras, Nicaragua og Paraguay

Landekontorer:
 Afrika: Mozambique, Tanzania og Togo
 Asien: Filippinerne og Nepal
 Latinamerika: Nicaragua

FN'S 2015 MÅL

Ved FN's generalforsamling i 2000 vedtog verdens ledere millenniumdeklarationen, hvorved de har forpligtet sig til at indgå i et globalt partnerskab for at halvere fattigdom på kloden inden 2015. Millenniumdeklarationen indebærer 8 udviklingsmål, som i dag danner grundlaget for det internationale udviklingsarbejde:

1. Halvere fattigdom og sult i verden
2. Opnå grundskoleuddannelse til alle
3. Øge ligestillingen mellem kvinder og mænd

4. Mindske børnedødeligheden med to tredjedele
5. Mindske mødredødeligheden med tre fjerdedele
6. Bekæmpe HIV/Aids, malaria og andre sygdomme
7. Sikre udviklingen af et bæredygtigt miljø

8. Øge samarbejdet om bistand, handel og gældsregering
 Et delmål under punkt 1 er at opnå "fuld beskæftigelse og gode arbejdsforhold for alle, inkl. kvinder og unge mennesker".

Ulandssekretariatet i forandring

Ulandssekretariatet er i gang med en omstrukturering og en decentralisering af virksomheden. Formålet er at rationalisere driften, udvikle mere viden og lave endnu bedre udviklingsbistand til modtagerne. Decentraliseringen indebærer at ansvaret for identifikation, udvikling og monitorering af programmer og projekter i højere grad vil blive delegeret til de forskellige kontorer i regionerne (SRO'erne). Denne udvikling understøttes af, at Ulandssekretariatet i løbet af 2010 er kommet "online", således at alle medarbejdere i alle kontorer kan komme til at arbejde på den samme server, der er situeret i København. Samtidig er alle kontorer ved at blive tilsluttet netbank så det er muligt på samme tid at delegere både økonomisk og programmæssigt ansvar og bevare al nødvendig dokumentation i hovedkvarteret i København, selv når politiske omvæltninger eller naturlige katastrofer gør arbejdet vanskeligt i marken.

Dermed er der skabt mulighed for, at udvikle og specialisere viden i København, der først og fremmest skal komme partnerorganisationerne i syd til gavn. På figuren side 15 kan man se, hvordan strukturen i Ulandssekretariatet tænkes udviklet: De Subregionale kontorer (SRO) er i centrum for den bistand, som fagbevægelsen formidler i udviklingslandene.

Der skal også lægges flere kræfter i at oplyse fagbevægelsen og offentligheden om den vigtige rolle som udviklingen af et bæredygtigt arbejdsmarked spiller i udviklingsbistanden, hvis vi skal have en bedre og mere lige verden. Endelig ønsker vi at involvere fagbevægelsens tillidsfolk og medlemmer endnu mere i aktiviteterne og debatten om udviklingsbistand.

Det kræver en yderligere satsning på kommunikationsafdelingen og det er en af de opgaver som vi så småt er gået i gang med: Et par

Børn og voksne strømmede til for at få ram på despoter i den tredje verden. Ulandssekretariatets bod i Fælledparken 1. maj.

CARSTEN FLINT HUNNICH

Den 1. maj var Ulandssekretariatet i Fælledparken med aktiviteter for store og små, og boden blev godt besøgt. Vi brugte dagen til at gøre opmærksom på de diktatorer og despoter i Afrika, der stadig skaber problemer for befolkningerne og fagbevægelsen i blandt andet Zimbabwe og Swaziland.

I forbindelse med 1. maj fik vi besøg af Nathan Banda fra Zimbabwes LO, ZCTU. Han deltog i 1. maj møder i hele Jylland

måneder ind i 2011 fik afdelingen et løft. Med to deltidsansatte og en journalist på fuld tid i et barselsvikariat har det være muligt at komme igennem i pressen med nogle af fagbevægelsens budskaber.

Vi har haft en annonce om vækst og omfordeling i ulandene i dagbladet Information og i Danidas magasin Udvikling. Information bragte senere en kommentar fra Ulandssekretariatet om fagbevægelsens helt centrale rolle i forandringerne i Tunesien og Egypten. Orientering på P1 har haft interview med en af vores rådgivere om situationen i Vestafrika, - og har senere omtalt en af vores samarbejdspartnere, som blev anholdt i Bahrain efter demonstrationerne for reformer i hovedstaden Manama.

På FTF's hjemmeside har vi bidraget med interviews om statens meget vigtige rolle i udviklingslande med vækst.

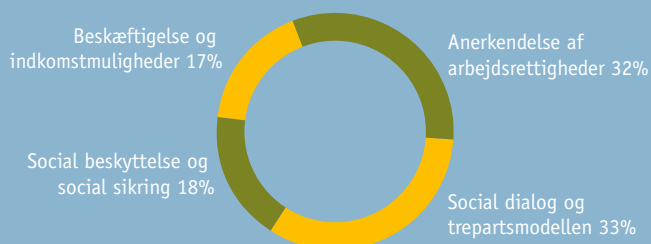
Ulandssekretariatets egen hjemmeside har fået endnu en ansigtsløftning. Der er nu plads til Ulandssekretariatets kommentarer til løbende sager, og billederne har fået mere plads. Det er også muligt at abonnere på alle opdateringer på hjemmesiden gennem et RSS feed.

og blev også interviewet til Politiken og Århus Stiftstidende på dagen. Avisen.dk bragte senere interviewet med Banda fra vores egen hjemmeside.

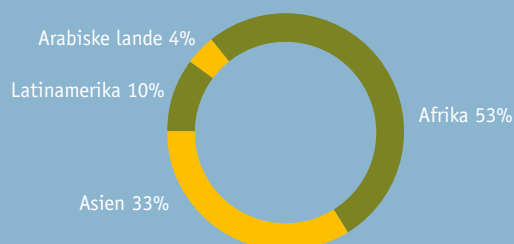
I april lånte vi LO's bus til en sidste runde med Crossover udstillingen fra Filippinerne og besøgte folkeskoler og en enkelt efterskole med film og forklaringer. Det arbejde planlægger vi at gentage med en ny kampagne om Zimbabwe og Swaziland i efteråret 2011.

Nøgletal 2010

Indsatser 2010 fordelt på temaer

Indsatser 2010 fordelt på verdensdele

Decentralisering, specialisering og vidensdeling

Udvikling af strukturen i HQ
Kapacitetsopbygning i SRO'erne

ILO'S ANSTÆNDIGT ARBEJDE DAGSORDEN

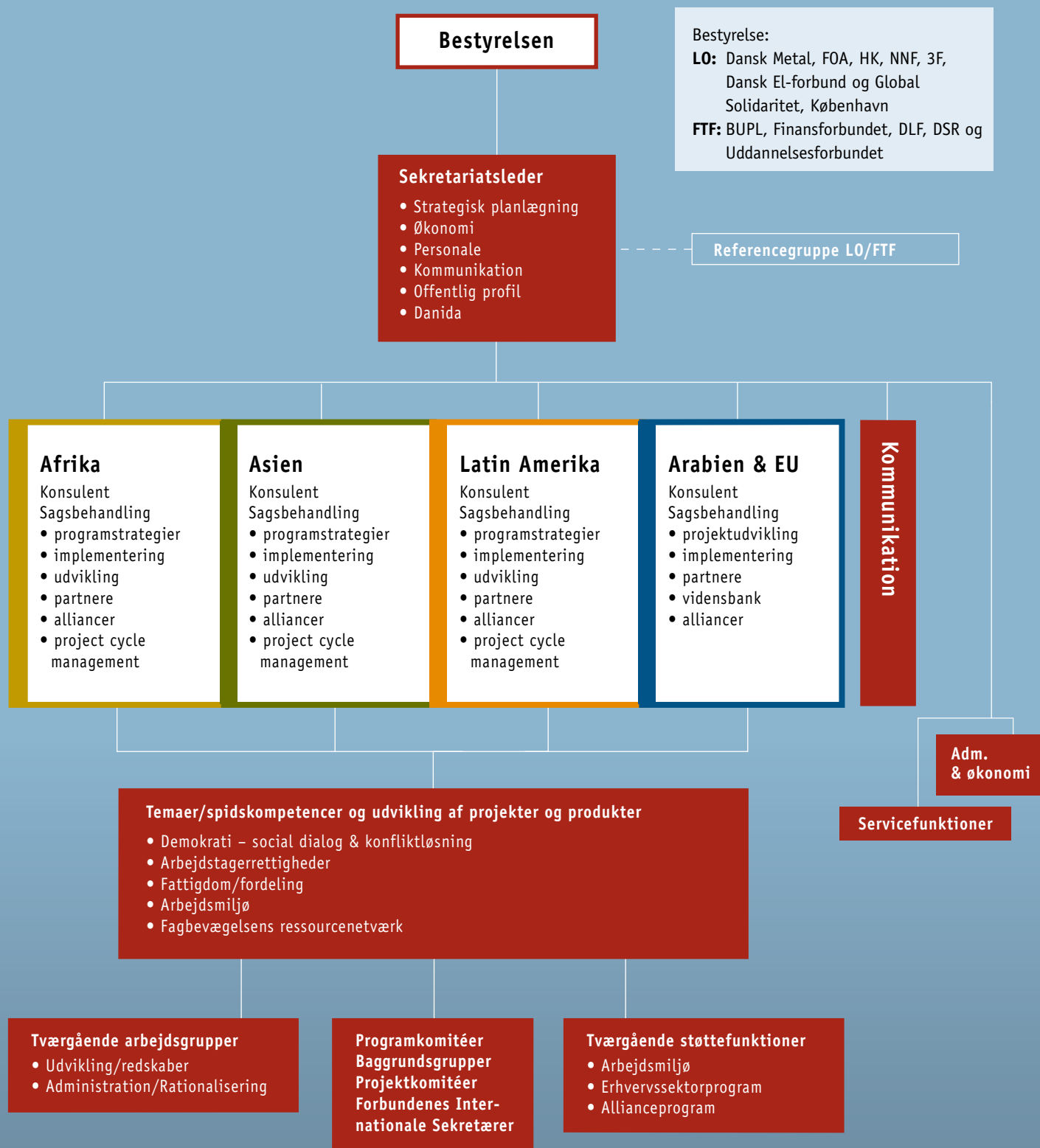
Ifølge den internationale arbejdsorganisation ILO er Anstændigt Arbejde summen af folks forhåbninger til deres arbejdsliv. Begrebet beskriver muligheden for at finde arbejde under frie, retfærdige, sikre og værdige forhold. Derfor skal disse fire grundelementer være til stede for at man kan tale om Anstændigt Arbejde:

- Anerkendelse af arbejdstagerrettigheder
- Beskæftigelse og indkomstmuligheder

- Social beskyttelse og social sikring
- Social dialog og trepartsmodellen

Anstændigt Arbejde er for alle arbejdstagere - kvinder og mænd, både i den formelle og den uformelle økonomi, for lønarbejdere og selvstændige, på fabrikker, kontorer, i eget hjem eller i lokalsamfundet.

Organisation

www.lo.dk

www.ftf.dk

Ulandssekretariatet
LO/FTF Council

www.ulandssekretariatet.dk